

L'AMO DES TA

APROPEM L'ESCOLTA

CONCERT N°10

02.12.2023

“La Modesta, més que un cicle de concerts de cambra”

El cicle de concerts La Modesta es presenta com una oportunitat cultural per apropar el repertori de cambra a la ciutat de Mataró, sense oblidar que un dels objectius del projecte és el de trencar la quarta paret entre intèrprets i audiència.

Continuant amb la idea de sortir de l'espai tancat de la sala de concerts, s'han creat una sèrie de recursos previs que pretenen connectar les experiències prèvies al concert (tallers, jam session, moments d'estudi d'instrument) amb el mateix.

Els objectius pedagògics del cicle **La Modesta** són:

- Crear un diàleg artístic per a totes les edats i nivells.
- Compartir materials artístics amb el gruix de la població de la ciutat.
- Obrir l'espai de la sala de concerts i compartir la música a tot arreu.
- Fer ús de l'art com a revolució personal i col·lectiva.

L'Aula de Música Masafrets és l'entitat encarregada de generar aquest dossier pedagògic.

DESENA JORNADA - 02.12.2023

El desè concert del cicle tindrà lloc el dia 02 de desembre a la Sala de l'Ateneu de Mataró, i les intèrprets seran **Joan Pérez-Villegas Morey**, a la marimba, i **Ariadna Rodríguez Masafrets** al violí.

• JOAN PÉREZ-VILLEGAS MOREY •

Comença a estudiar percussió als vuit anys al Conservatori de Música i Dansa de Palma. Arrossegat per les atraccions culturals de Barcelona, decideix estudiar percussió clàssica i contemporània a l'ESMuC. Va ser en aquest centre on s'interessa en descobrir altres

tipus de música com el jazz i la música tradicional, així com altres disciplines com la composició i la improvisació. Tant és així que, al finalitzar la carrera, fa el Màster de Jazz de Barcelona en composició sota la direcció de Lluís Vidal.

La seva carrera l'ha portat a participar en nombrosos i diversos projectes que van des de la música de cambra fins a la música simfònica, orquestres de jazz, música per a dansa o teatre, pop, música tradicional, etc. Té l'oportunitat de tocar durant una temporada com a acadèmic a l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears, com a artista convidat al SICMF 16' (Sud-àfrica) i Cistermusica 16' (Portugal) amb el duet de percussió Face two Phase, amb el qual van guanyar el primer premi en la 4a edició de CIMCA (Concurs Internacional de Música de Cambra Cidade Alcobaça, Portugal). Com a compositor, és guardonat amb el primer premi del KUG Jazz Comp 2021 per l'obra *The Properties of Rubber* i amb el premi Ruta del Jazz de Núvol pel disc *Blau Salvatge* (2020). El 2019 presenta *Blau Salvatge*, el primer projecte com a compositor i líder de banda. Gràcies a una campanya de micromecenatge que va comptar amb més de 150 mecenes, es grava l'àlbum i es presenta al 2020, mentre continua els estudis en composició a la HKB (Berna), amb Martin Streule, Django Bates i Stefan Schultze. Actualment treballa com a

compositor, músic i productor freelance, mentre segueix desenvolupant els seus propis projectes com Alanaire i Blau Salvatge, entre d'altres.

• ARIADNA RODRÍGUEZ MASAFRETS •

L'Ariadna és violinista, nascuda a Mataró, i ha participat en formacions de música de cambra com el Quartet L'ila, Quartet Moana o Ensemble Fuster. També ha estrenat l'integral de cambra de la compositora contemporània Claudia Baulies amb l'Akva Ensemble, participat en el projecte Blau Salvatge de nova creació i jazz, entre altres projectes que també han estat enregistrats. Ha tocat en formacions professionals com l'Ensamble 216, la Camerata Penedès, la Schubert Filharmonia, la Simfònica del Vallès o la Camerata Eduard Toldrà.

La seva formació orquestral comença amb les joves orquestres nacionals de Catalunya i Espanya, com també al Schleswig-Holstein Musik Festival a Alemanya. Va iniciar els estudis amb la Montse Ciurans, al mètode Suzuki, posteriorment va estudiar a l'IEA Oriol Martorell amb Heriberto Fonseca, acabant el darrer any de grau professional al Conservatori Municipal de Música de Barcelona amb menció d'honor tant en violí com música de cambra, continuant els estudis a l'Escola Superior de Música de Catalunya, també amb excel·lents qualificacions amb la professora Eva Graubin. Posteriorment va continuar amb Vera Martínez-Mehner el perfeccionament de l'instrument. Actualment, és sòcia d'una de les cooperatives culturals i espais educatius musicals de la ciutat de Mataró, impulsant projectes com el Certamen Núria Masafrets i el Cicle de Concerts *La Modesta* (a partir dels estudis en el postgrau d'Economia Social i Solidària), mentre continua els estudis de Màster en interpretació del violí i música de cambra al Conservatori Superior del Liceu amb Sara Bitlloch.

REPERTORI

El repertori del concert del 10 de desembre de 2023 comptarà amb les següents obres:

- *VIII. Louange à l'Immortalité de Jésus*, Olivier Messiaen.
- *Dansa del felí*, Feliu Gasull i Aluart
- *Orientale*, Cécile Chaminade
- *Jungle*, Luis Fernando Cardoso (estrena)
- *Der Erlkönig*, Franz Schubert
- *Camins de vidre*, Moisès Bertran i Ventejo
- *Vida pròpia*, Toti Soler i Galí
- *Night Club 1960*, Astor Piazzolla

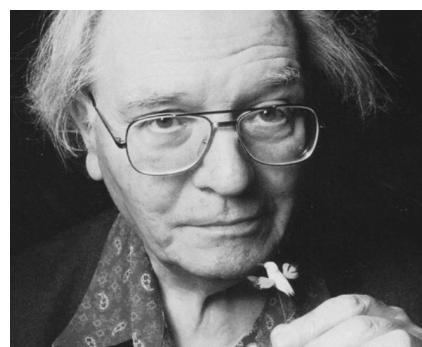
Podeu escoltar el repertori a través d'aquests enllaços: Spotify: <https://tuit.cat/l8kxJ> i Youtube: <https://tuit.cat/7eo18>

A continuació es presenta cada obra amb el context històric de la compositora o compositor, l'explicació de l'obra i una proposta d'activitat a partir d'un moviment o element en qüestió.

1- Louange à l'Immortalité de Jésus, VIII moviment del Quatuor pour la fin du Temps, Olivier Messiaen.

COMPOSITOR

Olivier Messiaen (Aviníó 1908 - Clichy, Île-de France 1992) va ser un compositor, organista, pedagog i ornitòleg francès. La seva fascinació i estudi per l'hinduisme, admiració per la naturalesa i els ocells, la seva profunda fe cristiana i l'amor per el color dels instruments van ser primordials per la seva formació com a persona i artista.

Va innovar a partir dels modes de transposició limitada, a partir d'un estudi molt extens de la música de l'antiga Grècia i els seus orígens hindús. Moltes de les seves composicions representen el

que ell deia “els aspectes meravellosos de la fe”, des del prisma catòlic. Va viatjar molt i va inspirar-se en la música del Japó, en paisatges com el Canó de Bryce a Utah (EUA), en Indonèsia i en el Gamelan, l'instrument col·lectiu, en l'ús de les ones Martenot, o de la mateixa vida de Sant Francesc d'Assís. Fascinat pel cant dels ocells, deia que els ocells eren els millors músics i és considerava a si mateix tant ornitòleg com compositor. Transcrivia el cant dels ocells en els seus viatges pel món, i va incorporar les transcripcions d'aquests cants a gran part de la música. Va ser mestre de Pierre Boulez, Iannis Xenakis, Yvonne Loriod (pianista de gran renom i Ida Gotkovsky, entre altres.

OBRA

El moviment *En hommage à l'Ange de l'Apocalypse, qui lève la main vers le ciel en distant: “Il n'y aura plus de Temps* va ser concebut mentre el compositor era pres a l'Stalag VIII A, el camp de presoners nazi de Görlitz (Silèsia), i va ser posteriorment estrenat el 15 de gener de 1941 per Jean Le Boulaire (violí), Henri Akoka (clarinet), Etienne Pasquier (violoncel) i el mateix Olivier Messiaen al piano, al davant de 5.000 presoners de guerra de les més diverses classes socials, en recollit silenci. Pertany al *Quartet per la fi dels Temps*, una obra que neix en un escenari tant colpidor i tràgic com el descrit per Joan de Patmos al seu *Apocalipsi*, amb totes les seves plagues, cataclismes, lluites i massacres: l'Europa de la II Guerra Mundial. Donades les excepcionals circumstàncies que envolten la seva creació i la inapel·lable força del missatge musical, tan captivador com aterrador, el quartet és sovint interpretat com un símbol de la resiliència humana davant l'adversitat, un cant d'esperança i pau nascut de la foscor més absoluta.

Extrêmement lent et tendre, extatique és el darrer moviment del quartet, que s'interpreta com en l'inici del concert. Hi ha qui l'entén com la culminació de la pau extàtica. És la segona lletania de l'obra, adreçada a la Immortalitat de Jesús, i amb la seva lenta pujada vers l'extrem agut és l'ascensió de l'home vers Déu. *Amb amor*, indica la partícula, els batecs del piano semblants als d'un cor humà, acompanyen amb la seva harmonia de perfum impressionista, el cant infinitament tendre i extàtic del violí. L'obra, original per a violí i piano, es pot tocar també amb orgue. Per aquest concert s'ha adaptat per a ser interpretada amb la formació de violí i marimba.

2- Dansa del felí, Feliu Gasull i Altisent.

COMPOSITOR

Feliu Gasull i Altisent (Barcelona 1959) es guitarrista i compositor. Va estudiar al conservatori superior de Ginebra i a Indiana (EUA). Com a compositor, ha escrit moltes obres per a guitarra, però també per formacions de cambra, per a veu i per a orquestra. Ha treballat amb textos del poeta

Enric Casasses, i també amb músics com Joan Albert Amargós, Paco de Lucia, Maria del Mar Bonet, Toti Soler, Ovidi Montllor, Ester Formosa, Jaume Sisa, José Antonio Labordeta, Sílvia Pérez Cruz, entre molts d'altres. Al 1991 va rebre el Premi Ciutat de Barcelona. Actualment és professor del centre d'estudis superiors de música de Catalunya (ESMuC).

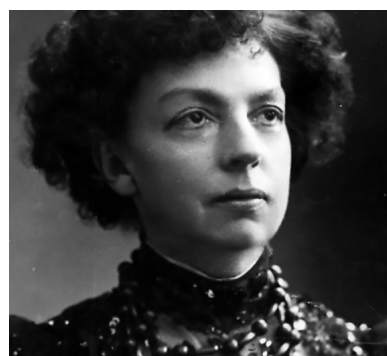
OBRA

La seva obra *Dansa del felí* és breu i té molta velocitat, És una obra on l'accentuació dels dos instruments va alternant-se com un joc: amb una divisió ternària constant, juntament amb moviments ascendents i descendents entre els registres. La trepidant velocitat fa que recordi l'estat d'alerta típica dels felins, mantenint-se fins al final, sense perdre la mirada juganera del que també podria ser un felí.

3- Orientale, Cécile Chaminade.

COMPOSITORA

Cécile Chaminade (Paris 1857 - Monaco 1944) va ser una compositora i pianista francesa. Va créixer en un ambient burgès que contemplava que les joves tinguessin un accés limitat a l'educació musical, ja que era considerada un complement adequat per una jove dama. La seva família era molt aficionada a

la música i allotjava, a casa, vetllades musicals on hi anaven una diversitat increïble d'artistes, intèrprets i compositores. Tot i que Cécile escrivia música des que era ben petita, la seva família va vetar-li l'accés als estudis musicals i no va poder accedir al Conservatori. Amb vint anys va començar a oferir un seguit de recitals que esdevindrien un model icònic durant les següents dues dècades: amb un repertori creat a partir d'obres escrites per ella, intercalant obres de piano sol amb obres vocals o de cambra.

Es poden escoltar diversos enregistraments musicals en rotlles de pianola entre el 1901 i 1914. Va ser presidenta de la *Society of Women Musicians*, i va rebre diversos premis prestigiosos, també va ser la primera compositora en ser admesa a la *Legió d'Honor*. La seva obra musical consta de més de 400 peces, la meitat d'elles per a piano.

OBRA

L'obra *Orientale*, escrita al 1881 i original per a flauta i arpa, s'ha adaptat per a violí i marimba per aquest concert. Amb format ternari, consta de dues melodies amb les seves respectives seccions molt contrastades. La textura recorda a la de cançó, amb una melodia acompanyada

4- *Jungle*, Luís Fernando Cardoso Sabogal.

COMPOSITOR

Percussionista professional, amb el Grau Superior a la Universitat Nacional de Colòmbia, i actualment estudiant del títol de composició a la mateixa universitat. Nascut al 1997, Luís Fernando es dedica també a l'educació i a la interpretació de percussió, com també a l'elaboració de diferents encàrrecs i arranjaments per diferents formats musicals. Ha guanyat el concurs llatinoamericà de percussió RaZam 2018; ha estat convidat com a compositor i intèrpret per a la gravació d'*El Disco de la Percu*, amb Repercusión Producción SAS (2022), i actualment és professor de percussió en el projecte *Tocar y Luchar Cafam*, de Colòmbia. Ha guanyat la primera edició del concurs de composició fet per a l'alumnat de l'Universitat Nacional de Colòmbia amb La Modesta, juntament amb una beca per poder presenciar l'estrena durant el desè concert del cicle La Modesta (gràcies a

l'Universitat Nacional de Colòmbia, l'Hotel Atenea Port de Mataró i el professor Moisès Bertran).

OBRA

Jungle és una obra inspirada en els sons que evocuen la selva: es caracteritza pel llenguatge atonal que interpreten l'especial formació que és el duet del violí i la marimba. Durant l'obra es podran escoltar seccions rítmiques amb variacions, amb *arpeggiats* de marimba i passatges lírics dels dos instruments, canvis de textura gràcies també a recursos com el *pizzicato* o els dos instruments a l'uníson, com també les alteracions sobtades del *tempo*, agògica i els moments d'acceleració o retard.

5- Der Erlkönig, Franz Schubert

COMPOSITOR

Franz Peter Schubert (Viena 1808 - Viena 1828) va ser un compositor austríac. És considerat un dels compositors del segle XIX més importants, mestre de "lied" (en va escriure uns 600), però també de música litúrgica i d'òperes. És autor de nou simfonies i de diferents obres per a piano i música de cambra. De ben petit va demostrar facilitat musical tant amb el violí com amb el piano. En l'àmbit familiar va ser deixeble del mestre de la parròquia on va aprendre cant, viola, orgue i baix continu, rebent les primeres lliçons d'harmonia. Segons paraules del mateix mestre de parròquia "Si vull ensenyar-li alguna cosa nova, ell ja la sap. Per això no el tinc pròpiament com a alumne, sinó que parlo amb ell i el contemplo amb silenciosa admiració".

OBRA

L'obra *Elkrönig* és un lied escrit a l'any 1815 i es basa en el poema del mateix nom de J. W. Von Goethe. Va ser escrit quan l'autor tenia divuit anys, per a veu i piano. El compositor va revisar l'obra fins a la quarta versió, com a *opus 7*, que després va ser catalogada D328, utilitzant el sistema Otto Erich Deutsch. Es va presentar en públic el 1820, a Viena. La persona que canta interpreta quatre

personatges (narrador, pare, fill i rei dels elfs), però en certes ocasions també s'ha interpretat amb quatre intèrprets. Cada personatge té la seva tonalitat i ritme que el caracteritzen, i s'interpreta amb un color vocal i pronunciació diferent: narrador (mig i menor), pare (baix i menor/major), fill (alt i menor, per representar la por) rei dels elfs (ondulant, arpegis, contrast i mode major, és cantada en pianíssim, amb un to de persuasió, un cinquè personatge, a cavall, està implícit a la figura del treset, que es mourà de manera continuada a través de tota l'obra.

Amb cada prec, el nen li creixerà la veu i el seu timbre es tornarà més fort. Casi al final de l'obra, l'obra s'accelera i desaccelera, fins a detenir-se amb la frase final del "en el seus braços, el nen estava mort". L'obra mostra diferents versions, des de totes les adaptacions de tonalitat per a cantants, també per a piano solista, veu i orquestra, violí solista, duets de diferents instruments, i la nostra versió.

6- Camins de vidre, Moisès Bertran i Ventejo

COMPOSITOR

Moisès Bertran i Ventejo (Mataró 1967) és també ciutadà colombià (des del 2011), té el títol de superior de piano, el superior de solfeig, teoria de la música i el títol superior de composició i orquestració, tots tres pel Conservatori Superior de Música del Liceu a Barcelona.

També va realitzar un Màster en Música i un Doctorat en Arts Musicals, ambdós postgraus en composició amb èmfasi en la interpretació del piano, a The Hartt School de la Universitat de Hartford (USA). És professor de piano, matèries teòriques, orquestració i composició a Espanya, USA i Colòmbia. Durant la major part de l'any 2020 i, amb motiu d'un any sabàtic atorgat per la Universitat Nacional de Colòmbia, va dur a terme una residència com a "Acadèmic Investigator" a The Hartt School de la Universitat of Hartford (USA).

Actualment, és director i professor titular de composició a la Universidad Nacional de Colombia, amb seu a Bogotà, conservatori que també va dirigir del 2008 al 2010. Ha sigut director de cinc anys de la Setmana Colombo-Catalana,

festival de música contemporània al voltant de les músiques dels segles XX i XXI de Colòmbia i Catalana.

La seva producció compta amb més de 100 obres, moltes han rebut premis: Premi The New Symphony Vienna, Premi Maria Dolors Calvet i Prats, Premi Oreste Sindici, Premi Concurs Internacional de Composició Francesc Civil, entre d'altres. Ha realitzat també la revisió i finalització del Quintet per a Piano i Cordes del compositor català Enric Granados. Al 2017 va estrenar la seva primera òpera "El último día de Francisco Pizarro", fent ell mateix el llibret. Recentment, ha incorporat instruments tradicionals en la seva composició com el Haegum, Daegum o la Tenora.

OBRA

Camins de vidre és una obra composta als inicis de l'any 2012, originalment per a violí i arpa. La peça va ser encarregada per la violinista ucraïnesa Ala Voronkova i forma part d'una sèrie d'obres compostes per a ella, entre els anys 2011 i 2019. Aquesta col·lecció d'obres inclou: "Secretos compartidos, Opus 56" de 2012, per a violí i viola; "Concert per a Violí i Orquestra, Opus 59" de 2013; "Un solo para Ala, Opus 60" de 2014, per a violí sol; la cançó "La Rosa y la Cebolla, Opus 54b" de 2016, per a veu, violí i piano; "La Quinta Estación, Opus 66" de 2018, per a violí solista i orquestra de cordes; "Dos Preludis-Comiat Opus 70" de 2019, per a violí i piano; i es clar, "Camins de vidres, Opus 55" de 2012, per a violí i acompanyament d'arpa, de guitarra, de piano, i ara també, de marimba.

El violí, en trajectòries principalment cromàtiques, marca línies, camins, que qui acompanya, subratlla, comenta i, de vegades, respon; aquests camins són sinuosos i de vegades tan fràgils com el vidre. L'obra està dedicada als seus pares, com a regal de 50è aniversari de casament.

7- Vida pròpia, Toti Soler i Galí

COMPOSITOR

Jordi Soler i Galí, conegut artísticament com a Toti Soler, (Vilassar de Dalt 1949), és guitarrista i cantautor català. Important dins del panorama de la nova cançó però també de la música contemporània a Catalunya.

Fill de metges, però de família propera a la música, va estudiar al Conservatori Superior de Música de Barcelona i va ampliar els seus estudis a Londres a la guitarra. Va viure a Morón de la Frontera, Andalusia, a finals de la dècada del 70, i la seva carrera musical hi ha molts estils diferents, des del flamenc al, folk, rock progressiu, jazz i la fusió amb la música popular brasilera, així com la de tradició clàssica i catalana. Ha col·laborat amb intèrprets com Ovidi Montllor, Cinta Massip, Ester Formosa, Carles Rebassa, Pau Riba, Sílvia Perez Cruz o Pascal Comelade. Va rebre el Premi Nacional de Música i la Creu de Sant Jordi.

OBRA

Vida pròpia, dins de l'àlbum *Vita Nuova* (2002) ha sigut adaptada de la guitarra a violí i marimba pel Joan Pérez Villegas, a partir d'un projecte dins del qual el guitarrista Pau Figueres Cabacés, guitarrista, productor i compositor català de tradició clàssica, flamenca i moderna, fa diverses transcripcions de diferents temes del compositor.

8- Night Club 1960, Astor Piazzolla

COMPOSITOR

Àstor Piazzolla (Mar de Plata 1921 – Buenos Aires 1992) va ser intèrpret de bandoneó i compositor argentí.

De família italiana, ben aviat van marxar a Nova York, i amb vuit anys van conèixer el bandoneó. Van tornar a Mar de Plata, on va formar els primers conjunts musicals, establint-se a Buenos Aires a l'any 1938.

Durant aquests anys, va aprenent i creant el seu propi estil, amb la seva orquestra on les primeres peces pròpies ja demostra l'estil representatiu. Als anys cinquanta marxa a París per dedicar-se a la música clàssica, és la mateixa professora Nadia Boulanger que el convenç que havia de tornar al tango. Va gravar diversos projectes amb orquestra i bandoneó solista. Al tornar a Buenos Aires va crear una orquestra de cordes i bandoneó, el seu famós octet, que van estrenar obres puntals del seu repertori.

Va introduir diferents elements (ritme, timbres, harmonies) que van ser molt criticades per l'escena més purista del tango. Tot i tenir recolzament d'altres

músics i sectors, quan se'l va considerar "assassí del tango" ell mateix va dir que era música contemporània de Buenos Aires. Fins aleshores, la rítmica del tango no presentava variacions de mètrica, sino de *tempo* (velocitat, etc); aquest ús de grups asimètrics (estil 3+3+2), el connecta amb el compositor hongarès Bela Bartok, que ja ho havia fet a partir de l'escolta dels cants tradicionals i folklòrics de les zones rurals del seu país. Aquests patrons estables, que enriqueixen el discurs musical, propicien que en el tango el cant i el ball desapareguin.

OBRA

Història del Tango és una suite per a flauta i guitarra, escrita el 1985 i publicada el 1986. Consta de quatre moviments: *Bordel 1900*, *Café 1930*, *NightClub 1960* i *Concert d'aujourd'hui*. Cada moviment representa un període de la història del tango. El tercer moviment, *NightClub 1960*, fa al·lusió a una nova transformació del tango, fusionant-se amb la bossanova brasilenya. En aquella època el tango s'escoltava en els centres nocturns. Es pot apreciar una combinació dels moviments previs (I i II), amb un inici "con determinación" i posteriors passatges rítmics ràpids, alternant-se amb seccions lentes i expressives.

Ens veiem el dissabte dos de desembre a dos quarts de set, a l'Ateneu.

Fins aviat!